

PANOVÁNÍ PIASTOVŮ V HNĚZDNĚ

Aleksander Gieysztor (†)

Velkopanství Piastovců v Hnězdně se v devadesátých letech 10. století, poté co byli Češi vytačeni (nedávno byl pod zdi vratislavského dómu objeven předrománský kostel z 10. století, který dosvědčuje šíření křesťanství ve Slezsku z českého území), nacházelo ve stavu historické konjunktury, která trvala až do druhé třetiny 11. století. Kolem roku 1000 se objevuje označení „Polonia“ a „Polani“ (do té doby bylo piastovské panství známo jako Lestkovici, Hnězdenský stát nebo Sclavonia), v téže době byla také podle beneventského a slavníkovského vzoru ražena boleslavská mince s nápisem *Princeps Poloniae*. V první třetině 11. století se Boleslav Chrabrý pokusil vytvořit v této části Evropy malé impérium, podobně jako to brzy nato zkusil v severozápadní oblasti Knut Veliký, král dánský, norský a anglický: současně se Slezskem tvořilo Malopolsko rozšířené, dvojnásobné jádro velkopanství, které zahrnovalo i jiné země (m.j. Pomořansko); Boleslav sáhl ovšem i po Praze, Lužici a Míšni, Moravě a Kyjevu, které patřily k jeho říši většinou jen krátkou dobu. Biskup Vojtěch, misionář z vůle Oty III., byl Boleslavem Chrabrým roku 997 přijat a doprovázen k Prusům (Pruzzům). Jeho mučednické smrti se dostalo na polském dvoře velké odezvy a první iniciativu, pozdvihnout Vojtěcha k počtě oltářů, je třeba zřejmě připsat vévodovi polskému. Pout' císaře k hrobu Vojtěcha do Hnězda v roce 1000 a založení arcibiskupství v tomto městě s biskupstvími Krakov, Vratislav, Kołobřeh a Poznaň tvořily rozhodující mezník při organizaci církevní správy v Polsku.